

Kerstnachtviering 2017

Ichthuskerk 22.00 uur

Lezingen: Genesis 1: 1-8 en Lucas 2: 1-20

Thema: Het is of de wereld vandaag weer begint

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Woord van welkom

Aanvangslied Nu zijt welkome (NLB 476) (*staande*)

Moment van stilte

Groet

v: Genade zij u en vrede van God onze Vader,
 en van Jezus Christus onze Heer
g: AMEN

Bemoediging en drempelgebed

v: Onze hulp is in de Naam van de Heer
g: DIE HEMEL EN AARDE GEMAAKT HEEFT.
v: Voor u is heden de Heiland geboren -
g: CHRISTUS DE HEER!
v: Wij zoeken Hem in deze nacht.
 Wij zoeken licht in de duisternis.
 Wij zoeken nieuw begin.
 Het is of de wereld vandaar weer begint
g: AMEN.

Lied Een diepe nacht houdt Bethlehem in dromen

Gedicht: Mens geworden – Sytze de Vries

Voor wie wil zien
hoe het Woord luidt
en wat het Licht beduidt
is er alleen
dit Kind,
een van ons
én vrucht van de liefde
van hemel en aarde.

Als een lopend vuur
én als een koele wind
gaf hij het Woord gestalte
onder ons,
beoefende het alsof
zijn leven er van afhing.
Hij riep het Licht onder ons uit.

Men zag in hem
de handreiking van de hemel,
het kind van de eerste dag,
geboren

uit het eerste licht.

In hem
krijgen wij ons gezicht.
Zijn kribbe is
de notedop
van wat wij zijn.
Zijn leven is ons
de weg naar huis.

Hij is het origineel
van Gods beeld,
hield dat onder ons hoog.
Hij is ons de spiegel
waarin wij zien
Adam opnieuw,
de Mens in het Kind.

De allesbinder is hij
van het mensengeslacht,
de samenvatting van
Gods eigenste gedachten.

Hij geeft ons elkaar
en smeedt ons
tot bondgenoten
van Gods ruime hart.

In ons
wordt hij het liefst
vermenigvuldigd,
uitgezaaid en
voortgeplant.
Hem delen wij
want hij onthult ons
wat het Woord beduidt.

Lied: De toekomst staat geschreven (melodie NLB 440)

Gebed voor de kerstnacht

Lezing uit het Oude Testament Genesis 1: 1-8

Lied "Het is of de wereld vandaag weer begint"

Lezing van het Kerstevangelie volgens Lukas 2, 1-20

Lied "Stille nacht" (NLB 483)

Verkondiging

Vrijdagochtend was in bij de kerstviering in het Erasmuscollege, en daar hoorde ik deze gedachte:

Stel nu dat alle wereldleiders een maandlang bij elkaar in één huis worden opgesloten. In ieder geval bij elkaar worden samengebracht. En ze kregen daar een opdracht mee: een muziekstuk instuderen. Dus Donald Trump en Putin, samen in een groot orkest van de machtige der aarde. Deze twee grootsten waarschijnlijk beide achter de drums of de pauken, omdat ze graag een hoop herrie maken.

En Assad en Kim Jong-un in de kopersectie. Een trompet of hoorn, zodat ze vol verve hun partijtje mee kunnen blazen.

Merkel en Macron bij de strijkers om het geheel tocht een beetje lichtvoetig te laten klinken.

En waar zou onze Mark Rutte passen? Een triangel, of toch de piccolo, om een eigenwijze bovenstem ergens hoog en zacht tegen de achtergrond ten gehore te brengen?

Alle grootheden van de hele wereld in één huis repeterend aan een stuk. Laten we hopen dat het "Alle menschen werden Bruder" van Beethoven is, of "Imagine" van John Lennon.

Bij die kerstviering werd één vraag gesteld: wie kan dit orkest dirigeren?

Iedereen moet en zal uiteraard zijn toontje mee blazen. Maar een orkest wordt niets zonder dirigent. Dat heeft ook de laatste serie van maestro de afgelopen weken wel weer bewezen. De dirigent van een muziekstuk maken of breken.

Wie kan het orkest van wereldleiders dirigeren?

Wie kan ze aan?

Da's een ingewikkelde vraag. Dat valt nog niet mee.

En ik hoorde afgelopen vrijdag het goede antwoord.

Geen stoere mannen als Trump of Putin, of Mugabe of Zuma, of hoe hun opvolgers ook mogen heten.

Ook geen sterke vrouw, Angela Merkel of Theresa May – als dat nog sterke vrouwen zijn, tenminste.

Wie zou dit zootje ongeregeld kunnen dirigeren?

Ik sta open voor suggesties, maar de enige mogelijkheid die we konden bedenken was: een kind. De kracht, de onafhankelijkheid, de ontwapenendheid en de sprankelijkheid van een kind is nodig om deze meestal witte mannen die zò in hun eigen wereld leven uit hun cocon te halen.

Een kind. Zoals de zieke Tijn vorig jaar heel Nederland op zijn kop zette door sterk en kwetsbaar te gelijk te zijn, met zijn actie om je nagels te lakken en geld te geven aan Serious Request.

Tijn is er niet meer – te kwetsbaar, maar hij bracht heel wat te weeg in ons land.

Of zoals Malala, die bijna omkwam door een aanslag op schoolgaande meisjes in Pakistan en nu boegbeeld en voorvechter is voor onderwijs voor meisjes en vrouwen.

De enige die de wereld leiders op één lijn kan brengen en ze als een harmonieus orkest of koor in het ritme en op toon kan houden is het kind dat in deze nacht geboren wordt.

Als ze er aandurven natuurlijk – die sterke mannen.

Als ze zich durven overgeven aan dat kind. En dat is nog de vraag. Herodes, Augustus, Quirinius – die waagden zich er niet aan.

Toch is dit kind de enige die nieuw perspectief aan de wereld kan bieden. Toch is dit kind het - in zijn kwetsbaarheid en afhankelijkheid - die een nieuw begin maakt op deze wereld.

*Het is of de wereld vandaag weer begint,
want hier in het duister verschijnt ons een Kind:
Een kind van de hemel en dat ons bevrijdt
Van vrees en van beven voor nu en altijd.*

God maakt een nieuw begin op deze wereld. Niet door met zijn vuist op tafel te slaan. Niet door te dreigen met sancties als we Zijn beleid niet volgen. Niet met resoluties in de Veiligheidsraad. Niet

door met fakenieuws de publieke opinie te beïnvloeden. God maakt een nieuw begin met deze wereld door opnieuw te beginnen.

Nieuwe schepping.

Nieuw licht in de duisternis.

Hoe gaat dat dan?

Eigenlijk hetzelfde als ooit – in den beginne. “De aarde was woest en dood. Duisternis lag over de oervloed.” De aarde was er al – zo blijkt uit het scheppingsverhaal. Alleen, er zat geen leven in. De aarde was woest en dood. En bovendien wat heb je aan een aarde als je geen hand voor je ogen ziet. Duisternis lag over de oervloed. Vloed. Ja want de aarde was er wel, maar het was donker en onleefbaar. Er was nog geen vaste grond onder de voeten. Het was de oersoep. Modder. Land en water moeten nog gescheiden worden.

Dan zegt God: “Licht!”

God doet het licht aan. Eerste vereiste om te leven.

God brengt scheiding aan. Hij schept ruimte om te leven. Hij schept orde in de chaos. Hij scheidt licht en duister en hij scheidt land en water. Dan is er licht en vaste grond onder de voeten. Voorwaarden om te geloven. Voorwaarden om je levensweg te kunnen gaan.

Iets soortgelijks gebeurt er in het kerstverhaal.

Alleen vertelt Lucas het op zijn geheel eigen wijze.

Het is of de wereld vandaag weer begint...

Eerst schetst Lucas de chaos. Het is dáár chaos in ons leven waar je niet, echt, vrij mens kunt zijn.

Waar je geleefd wordt. Waar je speelbal bent van anderen, en niet vrij voor het aangezicht van God kunt leven. De chaos is de macht van mensen over anderen. De vernedering van op weg moeten gaan omdat iemand die je nooit gezien hebt in een wereldstad duizenden kilometer verder weg waar je nooit geweest bent, iets heeft geroepen over een volkstelling.

De chaos is het moeten gaan, terwijl je niet kan, omdat je hoogzwanger bent. En dan – als je eindelijk in je geboortedorp bent, nergens terecht kunnen. Iedereen de deur voor je neus zien dichtdoen, alsof je de eerste de beste Syrische vluchteling bent.

Het is de chaos van het leven. Het is het duister van de nacht die inmiddels is aangebroken. De duisternis en de oersoep was terug, en dan, dan zegt God: Licht! En er was licht.

En opnieuw schept God orde in de chaos. Met de geboorte van dit kind: “Vandaag is voor jullie de redder geboren. Hij is de Messias, de Heer” met de geboorte van dit kind krijg je weer vaste grond onder de voeten. Niet de zogenaamde macht van de groten der aarde. Niet de chaos van mensen die over je heersen. Dat is het duister en de chaos. Vaste grond onder je voeten vind je in het echte leven. En het echte leven is daar waar mensen zich staande houden door elkaar op te zoeken. En het leven te nemen zoals het is. Daar waar kwetsbaarheid en liefde zichtbaar en voelbaar zijn.

Weerloos en ontwapenend.

Dát is hoe God onder ons in deze wereld verschijnt.

Weerloos en ontwapenend.

De wereld blijft gewoon bestaan. Net als de aarde die er al was, voor God het licht aan deed.

Ook nu is de grote wereld met de Augustus en Herodes, met Trump en Putin er gewoon.

Maar het kerstverhaal vertelt ons dat dat niet de wereld is waar het om draait. Al willen de machthebbers je dat wel doen geloven.

Het echte leven speelt zich af in het gewone leven, met normale mensen. Daar waar mensen zich kwetsbaar durven opstellen. Waar de brute mannenmacht wordt doorbroken met liefde. Dat is wat het kersverhaal ons vertelt.

Ik vrees dat het experiment met het orkest in dat grote huis met alle wereldleiders nooit van de grond komt. Het wordt vast wel geveto'd door Rusland, China of de VS. Maar als het zou gebeuren.

Dan moet een kind de dirigent zijn. Een ondeugend meisje van een jaar of tien met veel gevoel voor humor en muziek. Zij zou ze wel aan de praat krijgen, de wereldleiders. Het wordt een prachtige melodie. *Van vrede op aarde, en in de mensen een welbehagen.*

En tot die tijd?

Tot die tijd laten wij ons niet misleiden door het geschreeuw van de krantenkoppen, maar laten wij ons ontwapenen door elkaar. Door echte interesse en aandacht. Door kwetsbare liefde. Want die duurt het langst.

Ik wens u gezegende kerstdagen.

Amen

Koorzang “Dansen wil mijn hart en springen”

Inzameling van de gaven

Gebeden

Slotlied “Hoor de engelen zingen de eer” (NLB 481)

Zegen

Lofzang Ere zij God’ Cantorij en gemeente